

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII
EUROPENE PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI
POLITICA DE SECURITATE

Bruxelles, 26.6.2012
JOIN(2012) 19 final

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Dezvoltarea unei politici a Uniunii Europene pentru regiunea arctică: progresele
înregistrate din 2008 și etapele următoare**

{SWD(2012) 182 final}
{SWD(2012) 183 final}

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Dezvoltarea unei politici a Uniunii Europene pentru regiunea arctică: progresele înregistrate din 2008 și etapele următoare

Rezumat

Întrucât în regiunea arctică se înregistrează o accelerare a schimbărilor climatice și a dezvoltării economice, Uniunea Europeană ar trebui să își intensifice angajamentul față de partenerii săi din această regiune pentru a face față în comun provocării de a proteja mediul, asigurând, în același timp, dezvoltarea durabilă a regiunii arctice. Nicăieri în lume schimbările climatice nu sunt mai vizibile decât în Arctica, regiune care este o componentă vitală și vulnerabilă a mediului și a sistemului climatic ale planetei noastre. Topirea banchizei arctice este un proces care avansează rapid, cauzând autoaccelerarea încălzirii globale¹ și afectând ecosistemele, precum și mijloacele de subsistență tradiționale ale popoarelor indigene.

Prezenta comunicare comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant prezintă argumente în favoarea implicării în mai mare măsură a UE în aspectele care vizează regiunea arctică. Comunicarea urmează cererii prezentate de Comisia Europeană în numele UE în vederea obținerii statutului de observator permanent în cadrul Consiliului Arctic, cerere semnată de vicepreședintele Ashton și de comisarul Damanaki, precum și vizitei efectuate de Înalțul Reprezentant/vicepreședintele Ashton în Arctica (Rovaniemi, Kiruna și Svalbard), în luna martie 2012. Începând din 2008, când Comisia a adoptat prima sa comunicare privind Arctica, UE s-a afirmat ca unul dintre susținătorii principali ai acestei regiuni. Comisia a atras atenția asupra impactului pe care îl are asupra mediului în regiunea arctică și a potențialului de dezvoltare durabilă în această regiune, atât în beneficiul populației locale, cât și al UE.

Într-adevăr, rapiditatea schimbărilor din Arctica constituie un argument solid pentru ca UE să se implice în protecția mediului și în combaterea schimbărilor climatice. De asemenea, această rapiditate face necesar ca UE să investească mai mult în cercetarea privind schimbările climatice din Arctica, cercetare care să stea la baza unor noi acțiuni la nivel mondial și regional.

- În perioada 2005-2010, în Arctica s-au atins cele mai ridicate temperaturi înregistrate vreodată.
- În următorii 30 - 40 de ani, se preconizează că în Oceanul Arctic gheața aproape va dispărea pe durata verii.
- Ghețarii arctici, calotele glaciare și stratul de gheață din Groenlanda au contribuit cu peste 40 % la creșterea globală a nivelului mării observată în perioada 2003 - 2008.

(Sursă: Programul de monitorizare și evaluare a regiunii arctice, evaluarea din 2011 a impactului schimbărilor climatice asupra zăpezii, a apei, a gheții și a permafrostului din Arctica).

¹ Topirea gheții accentuează efectele deosebit de grave ale schimbărilor climatice din regiunea arctică și, în special, accelerarea creșterii temperaturii la nivel mondial din cauza scăderii albedoului.

Peisajul în schimbare al regiunii arctice oferă în prezent perspective de deschidere a unor noi culoare de transport și de exploatare atât a resurselor naturale, cât și a celor minerale. Deși va genera beneficii pentru economia regională și mondială, această situație va avea, de asemenea, repercusiuni asupra mediului fragil al Arcticii, în cazul în care nu este gestionată cu cea mai mare atenție. Noile tehnologii și o bază amplă de cunoștințe vor fi necesare pentru a se asigura că valorificarea oportunităților economice nu se face în detrimentul respectării celor mai ridicate standarde de mediu și al conservării mediului unic al regiunii arctice.

- Conform unui studiu elaborat în 2009 de *US Geological Survey*, Arctica deține 13 % și, respectiv, 30 % din resursele nedescoperite de petrol și gaz.
- Ruta Mării Nordului, care face legătura între Europa și Asia, ar putea scurta cu aproximativ o treime timpul de care au nevoie navele de transport de mărfuri pentru a efectua curse între Oceanul Pacific și Oceanul Atlantic. De exemplu, ruta Yokohama - Londra, prin Canalul Suez, are o lungime de 11 447 de mile marine, iar prin utilizarea Rutei Mării Nordului ar avea o lungime de aproximativ 7 474 de mile marine.
- 88 % din producția totală a UE de minereu de fier provine din regiunea Mării Barents.
- În Arctica trăiesc aproximativ 4 milioane de persoane, popoarele indigene reprezentând aproximativ 10 % din totalul populației din această regiune.

Arctica este o zonă cu o importanță strategică tot mai mare, fiind un exemplu de cooperare internațională de succes care contribuie la pacea și securitatea din regiune. Încheierea recentă a tratatului dintre Regatul Norvegiei și Federația Rusă privind delimitarea maritimă și cooperarea în Marea Barents și în Oceanul Arctic este un exemplu pozitiv al unei astfel de cooperări. Cooperarea statelor din regiunea arctică are la bază ordinea juridică internațională existentă, în special Convenția Organizației Națiunilor Unite asupra dreptului mării. Consiliul Arctic se afirmă ca principalul organism regional, în cadrul căruia sunt reprezentate toate statele din regiunea arctică, precum și popoarele indigene.

Uniunii Europene îi revine un rol important în susținerea acestei cooperări reușite și în oferirea de sprijin pentru ca regiunea să facă față provocărilor cu care se confruntă în prezent. Uniunea Europeană este cel mai puternic susținător la nivel mondial al intensificării eforturilor internaționale de combatere a schimbărilor climatice, prin dezvoltarea unor surse de energie alternative, prin utilizarea eficientă a resurselor și prin cercetarea în domeniul schimbărilor climatice. Trei (iar odată cu aderarea potențială a Islandei patru) dintre statele membre ale UE fac parte din Consiliul Arctic. Uniunea Europeană este, de asemenea, o destinație importantă a resurselor și a mărfurilor care provin din regiunea arctică. Prin urmare, multe dintre politicile și reglementările sale au implicații pentru părțile interesate din regiunea arctică. Uniunea Europeană dorește să intensifice cooperarea cu partenerii din regiunea arctică pentru a cunoaște mai bine preocupările acestora și pentru a aborda provocările comune într-un spirit de colaborare.

Elemente ale contribuției UE în regiunea arctică:

- **combaterea schimbărilor climatice:** UE este pe cale să îndeplinească obiectivele de la Kyoto, a încorporat în legislație angajamentul său de reducere cu 20 % a gazelor cu efect de seră și este angajată în realizarea obiectivului pe termen lung de reducere

a emisiilor sale cu 80-95 % până în 2050;

- **cercetarea privind mediul în regiunea arctică:** Comisia a efectuat o evaluare de pionierat a amprentei ecologice actuale și viitoare a UE în regiunea arctică, în care se arată că UE are un impact semnificativ asupra aspectelor socioeconomice și de mediu ale acestei regiuni;
- **efectuarea de investiții în dezvoltarea durabilă a nordului:** în perioada 2007-2013, UE acordă o finanțare de peste 1,14 miliarde EUR pentru dezvoltarea potențialului economic, social și de mediu al regiunilor arctice ale UE și al zonelor învecinate;
- **reducerea incertitudinilor viitoare și monitorizarea schimbărilor din regiunea arctică:** UE, prin intermediul celui de Al șaptelea program-cadru (PC7), a contribuit cu aproximativ 200 de milioane EUR din fonduri europene la activități internaționale de cercetare efectuate în Arctica;
- **transportul maritim și siguranța maritimă:** întrucât aproape 90 % din comerțul său exterior se efectuează pe mare, UE are o experiență semnificativă în materie de transport maritim, construcție de nave, navigație prin satelit, căutare și salvare, precum și în materie de dezvoltare a infrastructurii portuare.

Prezenta comunicare revizuieste contribuția adusă de UE în Arctica începând din 2008 și stabilește calea de urmat în ceea ce privește angajamentul viitor al UE față de partenerii din această regiune. Adoptând o perspectivă cuprinzătoare a aspectelor care vizează regiunea arctică, această nouă comunicare comună subliniază necesitatea unei abordări coerente și direcționate a UE față de Arctica, care să se bazeze pe punctele forte ale UE, să promoveze dezvoltarea responsabilă și să intensifice, în același timp, dialogul și cooperarea cu toate părțile interesate din regiunea arctică.

Comisia și Înalțul Reprezentant propun dezvoltarea în continuare a politicii UE față de Arctica. UE:

- va sprijini cercetarea și va canaliza **cunoștințele** pentru a face față provocărilor generate de schimbările de mediu și de cele climatice în Arctica;
- va acționa cu **responsabilitate** pentru a contribui la asigurarea faptului că dezvoltarea economică în Arctica se bazează pe utilizarea durabilă a resurselor și a expertizei în materie de mediu;
- își va intensifica **angajamentul** constructiv față de statele din regiunea arctică, popoarele indigene și alți parteneri, precum și dialogul cu toate aceste părți interesate.

În prima parte a prezentei comunicări comune, Comisia și Înalțul Reprezentant propun un set de elemente fundamentale menite să stea la baza angajamentului constructiv al UE în Arctica, pentru a răspunde provocării pe care o reprezintă dezvoltarea durabilă și pentru a promova gestionarea eficace a ecosistemului.

A doua parte a comunicării răspunde solicitării Consiliului de a se întreprinde acțiuni subsecvente concluziilor sale privind chestiunile legate de Arctica² și Rezoluției Parlamentului European referitoare la o politică durabilă a UE pentru nordul îndepărtat³. Aceasta evidențiază gama tot mai largă de activități pe care UE le întreprinde în regiune și analizează aspectele prezentate în Comunicarea Comisiei privind „UE și regiunea arctică”, publicată în noiembrie 2008⁴. Informații suplimentare detaliate cu privire la progresele înregistrate în domeniile de politică menționate în prezenta comunicare se găsesc în următoarele două documente de însoțire:

1. documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Inventarul activităților în cadrul dezvoltării unei politici arctice a Uniunii Europene”;
2. documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Spațiul și Arctica”.

În plus, Comisia și Înalțul Reprezentant se vor angaja într-un proces amplu de dialog și consultare cu statele din regiunea arctică, popoarele indigene și alte părți interesate relevante. Acest demers va ajuta UE să își definească mai precis orientarea în materie de politică și va asigura că viitoarea sa contribuție în Arctica beneficiază de sprijinul părților interesate regionale și contribuie la desfășurarea unor acțiuni comune ale statelor din regiunea arctică.

Comisia și Înalțul Reprezentant așteaptă cu interes discuțiile care vor avea loc cu Consiliul și Parlamentul European cu privire la această comunicare.

Partea 1 Formularea unui răspuns la provocare: calea de urmat

În 2008, Comisia a stabilit trei obiective principale în materie de politică:

- protejarea și conservarea Arcticii în acord cu populația sa;
- promovarea utilizării durabile a resurselor;
- cooperarea internațională.

Acțiunea întreprinsă de UE începând din 2008 a generat rezultate concrete⁵ în domenii precum protecția mediului, cercetarea și dezvoltarea economică, iar atenția specială acordată protecției mediului regiunii arctice rămâne piatra de temelie a politicii UE în ceea ce privește regiunea arctică. Cu toate acestea, luând în considerare viteza evidentă a schimbărilor din Arctica, acum este momentul de a se preciza orientarea în materie de politică a UE față de regiune, de a se adopta o abordare mai largă și de a se stabili o legătură între aceasta și Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, acordând, totodată, în continuare sprijin oricărui efort menit să asigure gestionarea eficace a mediului fragil al regiunii arctice. În plus, contribuția UE la aspectele care vizează regiunea

---

² Concluziile Consiliului privind chestiunile legate de Arctica, a 2985-a reuniune a Consiliului Afaceri Externe, Bruxelles, 8 decembrie 2009.

³ P7_TA(2011)0024, 20 ianuarie 2011.

⁴ COM(2008) 763, 20 noiembrie 2008.

⁵ O prezentare generală a principalelor activități și rezultate este disponibilă în a doua parte a prezentei comunicări, precum și în documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Inventarul activităților în cadrul dezvoltării unei politici arctice a Uniunii Europene”.

arctică ar trebui să sprijine eforturile statelor din această regiune și să ia în considerare necesitățile comunităților indigene și locale.

Prin urmare, prezentul document stabilește succint o cale de urmat, care poate fi rezumată în trei cuvinte: **cunoștințe, responsabilitate și angajament**.

1. CUNOȘTINȚE

În contextul confruntării cu creșteri potențiale ale temperaturii la nivel mondial, sunt necesare cunoștințe științifice solide cu privire la amploarea și viteza schimbărilor climatice din Arctica și la repercusiunile acestui fenomen asupra restului lumii. Dezvoltarea durabilă în Arctica se va baza preponderent pe măsurarea continuă a modului în care activitatea umană din ce în ce mai intensă afectează mediul fragil al regiunii. Prin urmare, UE își va direcționa acțiunile în domeniul cunoștințelor: pentru a înțelege mai bine Arctica, UE trebuie să investească în cercetarea privind regiunea arctică, să dezvolte monitorizarea acestei regiuni din spațiu, să susțină rețelele de informare și observare, dobândind, totodată, cunoștințe practice și expertiză tehnică.

1.1 Dezvoltarea expertizei și a dialogului în materie de mediu și consolidarea protecției mediului regiunii arctice

UE este hotărâtă să protejeze mediul pe întreaga planetă și va sprijini orice efort menit să asigure gestionarea eficace a mediului fragil al regiunii arctice.

- În acest scop, UE va colabora cu alte părți interesate pentru a combate schimbările climatice la nivel mondial, pentru a proteja mediul regiunii arctice și pentru a îmbunătăți cunoștințele științifice.
- De exemplu, în aprilie 2012, Comisia Europeană a aderat la Coaliția pentru climă și aer nepoluat în vederea reducerii poluanților cu ciclu de viață scurt cu efect nociv asupra climei. Această inițiativă ar trebui să completeze eforturile necesare la nivelul ONU pentru reducerea emisiilor mondiale de gaze cu efect de seră.
- În cadrul Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), UE participă la instituirea unui instrument cu forță juridică obligatorie la nivel mondial pentru reglementarea ciclului de viață al mercurului, demers care este deosebit de important pentru regiunea arctică.

1.2 Formularea unui răspuns la provocările de mâine prin intermediul cercetării

În cadrul inițiativei emblematice a Strategiei Europa 2020 intitulată „O Uniune a inovării”⁶ și al proiectului de program de investiții în materie de cercetare și inovare pentru perioada 2014-2020, Orizont 2020⁷, Comisia reorientează politica UE în domeniul cercetării și inovării către provocările cu care se confruntă societatea noastră. Printre aceste provocări se numără schimbările climatice, deficitul de energie și caracterul limitat al resurselor, sănătatea și schimbările demografice, precum și apa și securitatea alimentară. Se vizează obținerea de

---

⁶ COM (2010) 546, 6 octombrie 2010.

⁷ COM (2011) 808 și propunerile care o însoțesc: COM(2011) 809, COM(2011) 810, COM(2011) 811 și COM(2011) 812, 30 octombrie 2011.

rezultate relevante în materie de politică, menite să stea la baza procesului decizional la nivel economic și politic. Finanțarea propusă pentru Orizont 2020 (80 de miliarde EUR) reprezintă o creștere semnificativă în raport cu programele anterioare ale UE în materie de cercetare și va permite UE să aducă o contribuție și mai importantă la cercetarea privind regiunea arctică. De asemenea, Comisia:

- va continua să mobilizeze alte părți ale lumii, inclusiv membrii Consiliului Arctic, în scopul găsirii unor soluții internaționale pentru provocările societale care depășesc frontierele Europei;
- va coopera mai intens cu partenerii din regiunea arctică în vederea instituirii unor infrastructuri de cercetare care trebuie dezvoltate la scară internațională.

Prin urmare, UE va avea drept obiectiv o colaborare extinsă cu statele care desfășoară activități în domeniul cercetării multidisciplinare privind regiunea arctică și instituie infrastructuri de cercetare. Alinierea programelor de cercetare privind regiunea arctică va avea o contribuție importantă în materie de cunoaștere și va spori eficacitatea programelor de cercetare, maximizând, totodată, impactul acestora.

Dimensiunile sociale și economice ale provocărilor, cum ar fi schimbările climatice și schimbările de mediu, precum și impactul acestora asupra populațiilor locale și a activității economice vor fi luate în considerare în mod corespunzător.

1.3 Valorificarea informațiilor

Reunirea sursele de informații existente este cea mai bună metodă de asigurare a faptului că factorii de decizie sunt bine informați și că Arctica se poate dezvolta într-un mod responsabil, care generează beneficii pentru statele din această regiune și pentru comunitățile locale:

- bazându-se în continuare pe raportul său de referință intitulat „Evaluarea amprenteii ecologice a UE în Arctica și a eficacității politicilor UE”⁸, Comisia va promova și mai mult schimbul de informații cu statele din regiunea arctică și cu alte părți interesate pentru a sprijini elaborarea politicilor. Acest schimb ar include, de asemenea, informații care provin din monitorizarea și observarea operațională, teledetecție, cercetare, precum și din monitorizarea comunităților și din cunoștințele tradiționale;
- Comisia va pune în aplicare o acțiune pregătitoare, care a fost aprobată de autoritatea bugetară și care beneficiază de 1 milion EUR, pentru o evaluare strategică a impactului dezvoltării în Arctica. Proiectul va da curs, de asemenea, sugestiei formulate în comunicarea din 2008 de a se analiza posibilitățile de creare a unui centru european de informare privind Arctica și, în acest scop, va testa fezabilitatea unei platforme de informare privind Arctica pe baza unei rețele a principalelor centre de cercetare și a universităților din interiorul și din afara UE, centre și universități în care se studiază regiunea arctică.

UE va colabora cu statele din regiunea arctică în scopul consolidării capacităților de monitorizare și supraveghere, inclusiv al utilizării sateliților.

---

⁸ <http://arctic-footprint.eu>

- Sateliții aflați pe orbita terestră sunt instrumente esențiale pentru comunicare, navigare și observare în Arctica. Programele UE privind sateliții oferă deja un sprijin considerabil celor care trăiesc și muncesc în regiune. Acest sprijin va fi consolidat odată cu viitoarea intrare în faza operațională a sistemului Galileo și a noilor sateliți „Sentinel” din cadrul Programului european de monitorizare a Pământului (GMES). Sateliții „Sentinel” vor permite monitorizarea grosimii și a suprafeței banchizei. În plus, aceștia ar putea contribui la punerea în aplicare a acordului încheiat recent între statele membre ale Consiliului Arctic privind căutarea și salvarea.
- În cooperare cu statele membre, UE va crea până în 2020 o platformă care să reunească date privind starea mărilor din Europa și din jurul acesteia și informații obținute în urma unor operațiuni de cartografiere de înaltă rezoluție a fundului mărilor. Hărțile fundului mărilor ar putea fi utile în stabilirea unor rute de transport sigure în apele arctice.
- UE va sprijini Inițiativa privind sistemul comun de informații referitoare la mediu (*Shared Environmental Information System - SEIS*) și va institui o rețea care să ofere acces online la datele privind mediul; de asemenea, UE va sprijini Rețeaua de observare pe termen lung a Arcticii (*Sustained Arctic Observing Network - SAON*), care a fost recent instituită pentru consolidarea angajamentului internațional privind sistemele pan-arctice coordonate de observare și schimb de date care răspund unor necesități societale legate, în special, de aspecte de mediu, sociale, de sănătate, economice și culturale.

2. RESPONSABILITATE

UE are legături puternice cu Arctica, nu numai din perspectivă istorică, economică și geografică, ci și pentru că importă resurse naturale și pentru că, la nivel mai general, este preocupată de mediul planetei și are o responsabilitate în privința acestuia. Arctica generează atât provocări, cât și oportunități care vor avea un impact semnificativ asupra vieții cetățenilor europeni din generațiile viitoare. Aceste provocări și oportunități sunt însoțite de responsabilități. UE consideră că ar trebui să aibă o contribuție responsabilă în Arctica, prin intermediul programelor sale de finanțare, precum și prin promovarea gestionării și a utilizării sigure și durabile a resurselor în regiune.

2.1 Finanțarea acordată de UE pentru dezvoltare durabilă

În ultimii ani, fondurile regionale și alte programe și acorduri de cooperare ale UE au investit substanțial în dezvoltarea regiunii arctice. Domeniul de aplicare geografic al unor programe cuprinde nu doar statele membre ale UE, ci și Groenlanda, Islanda, Norvegia și Federația Rusă.

- Prin consolidarea și interconectarea diferitelor inițiative de finanțare aflate la dispoziția sa (Fondul european de dezvoltare regională - FEDER, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și Instrumentul de asistență pentru preaderare), UE poate avea un impact pozitiv asupra dezvoltării Arcticii în beneficiul comunităților locale și al popoarelor indigene. În spiritul Strategiei Europa 2020, Comisia ar dori să discute cu statele membre interesate modul în care oportunitățile de finanțare oferite de cadrul financiar multianual pentru perioada

2014-2020 ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv. Va fi important să se asigure că programele finanțate de UE sunt eficiente, accesibile și conforme necesităților în materie de dezvoltare ale populațiilor locale.

- În calitatea sa de principal finanțator, UE susține Fondul de sprijin al Parteneriatului de mediu pentru Dimensiunea Nordică (*Northern Dimension Environmental Partnership* - NDEP), care oferă granturi pentru proiecte în materie de mediu și de securitate nucleară în regiunea Mării Barents a Oceanului Arctic. În municipiul Archangelsk continuă lucrările la proiectul privind serviciile de alimentare cu apă și de epurare a apelor reziduale, care beneficiază de o finanțare în valoare de 8,2 milioane EUR. Proiectul va reduce cantitatea de ape reziduale deversate direct și va îmbunătăți eficiența energetică.
- Sfera geografică și prioritățile viitoarelor programe de acțiune externă și de cooperare regională și transfrontalieră (de exemplu, Programul pentru periferia nordică) ar putea fi extinse pentru a permite intensificarea cooperării în zona circumpolară și a asigura maximizarea contribuției UE la dezvoltarea întregii regiuni arctice.

2.2 Promovarea gestionării și a utilizării durabile a resurselor

Statele din regiunea arctică și UE au un interes comun în asigurarea faptului că resursele naturale ale acestei regiuni, deopotrivă cele terestre, cele marine și cele aflate în solul sau subsolul marin, sunt utilizate într-un mod durabil, care să nu dăuneze mediului acestei regiuni și să genereze beneficii pentru comunitățile locale.

- Luând în considerare intensificarea activităților de minerit și de extracție a petrolului în regiunea arctică, UE va colabora cu partenerii săi din această regiune și cu sectorul privat pentru a dezvolta tehnologii ecologice și cu risc scăzut, care ar putea fi utilizate de industriile extractive. De exemplu, societățile miniere, precum și universitățile și cercetătorii din regiunea nordică sunt parteneri esențiali în proiecte conexe PC7, cum ar fi ProMine⁹ și I²Mine¹⁰. O propunere de regulament privind siguranța activităților petroliere și gaziere offshore de prospectare, explorare și producție¹¹ a fost prezentată de Comisie la data de 27 octombrie 2011.
- Propunerea Comisiei privind un parteneriat consolidat între UE și Groenlanda oferă, de asemenea, posibilitatea de a coopera în domeniul protecției mediului din Groenlanda, asigurând, în același timp, dezvoltarea și diversificarea economiei sale. Parteneriatul ar permite, de asemenea, intensificarea dialogului privind resursele naturale pentru a face schimb de cunoștințe tehnice și de experiență. În cadrul parteneriatului UE-Groenlanda, la data de 13 iunie a fost semnată o scrisoare de intenție privind cooperarea în domeniul resurselor minerale.
- Transportul maritim în regiunea arctică ar trebui, de asemenea, să se dezvolte în mod durabil. Chiar dacă nu există nicio perspectivă imediată de a naviga în apele arctice pe parcursul întregului an, UE este pregătită să susțină dezvoltarea unui transport maritim durabil, de exemplu pe ruta Mării Nordului. În această privință, siguranța și

---

⁹ <http://promine.gtk.fi/>

¹⁰ <http://www.i2mine.eu/>

¹¹ COM (2011) 688, 27 octombrie 2011.

impactul asupra mediului reprezintă preocupări importante. Comisia și statele membre ale UE urmăresc îndeaproape evoluția transportului în Marea Arctică, inclusiv traficul și frecvența navelor comerciale și ale navelor de croazieră pe ruta Mării Nordului, în Pasajul de Nord-Vest sau în apele arctice în general, precum și practicile sau cerințele statelor din zona de coastă care au efecte asupra navigației internaționale. UE, prin intermediul Comisiei și al statelor membre, sprijină elaborarea de către Organizația Maritimă Internațională (OMI) a unui „cod polar” obligatoriu. Sistemul Galileo de radionavigație și poziționare globală prin satelit va deveni operațional începând cu 2014, dată de la care acesta ar trebui, de asemenea, să contribuie la îmbunătățirea gradului de siguranță și să amelioreze capacitatea de căutare și salvare (*Search and Rescue* - SAR) în Arctica.

- Întrucât accidentele de navigație ar putea cauza mediului daune semnificative, Comisia, asistată de Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă, sprijină activitatea Consiliului Arctic privind măsurile în materie de pregătire, prevenire și răspuns în situații de urgență, precum și măsurile subsecvente recomandărilor referitoare la siguranța maritimă formulate în cadrul evaluării din 2009 care viza navigația maritimă în Arctica.
- Fiind unul dintre principalii consumatori și importatori de energie și de materii prime, precum și unul dintre principalii furnizori de tehnologii conexe, UE este interesată de evoluția politicii statelor din regiunea arctică în domeniul resurselor. UE va avea drept obiectiv încheierea de parteneriate stabile și pe termen lung cu furnizorii, cum ar fi Canada, Norvegia, Federația Rusă, SUA și alți parteneri relevanți. În cadrul dimensiunii externe a Strategiei privind materiile prime¹², în relațiile cu statele relevante din regiunea arctică, UE va promova cu prioritate acțiuni diplomatice menite să asigure accesul la materii prime, în special prin intermediul parteneriatelor strategice și al dialogurilor privind politicile. Mai mult, gestionarea durabilă a resurselor ar reprezenta o contribuție semnificativă la dezvoltarea socială și economică, de exemplu a regiunii Mării Barents.
- O treime din peștele capturat în apele arctice este vândut pe piața europeană. Studiile arată că această cifră ar putea crește, întrucât este posibil ca stocurile de pește să se deplaseze către nord ca urmare a încălzirii apei mărilor. UE dorește să asigure o bună cooperare cu statele din regiunea arctică în ceea ce privește gestionarea durabilă a resurselor biologice marine. UE sprijină exploatarea durabilă a resurselor piscicole ale Arcticii, pe baza unei consultanțe științifice solide, respectând, totodată, drepturile comunităților locale din zonele de coastă. Astfel, UE continuă să promoveze o abordare precaută, conform căreia, înainte de valorificarea unor noi oportunități de pescuit, ar trebui să se instituie un cadru de reglementare privind conservarea și gestionarea stocurilor de pește pentru acele părți din marea liberă a Arcticii care nu intră încă sub incidența unui sistem internațional de conservare și gestionare. Într-adevăr, în cadrul reuniunilor Conferinței miniștrilor pescuitului din statele aflate pe coasta Atlanticului de Nord, Comisia a evidențiat că este necesară o gestionare în comun a stocurilor de pește din marea liberă. Organizațiile regionale de gestionare a pescuitului ar putea, în principiu, să își extindă zona geografică de activitate în acest scop.

---

¹² COM (2011) 25, 2 februarie 2011.

- În ceea ce privește focile, până la sfârșitul anului 2012, Comisia va prezenta un raport privind punerea în aplicare a Regulamentului 1007/2009 în statele membre ale UE, inclusiv aplicarea derogării care permite comercializarea produselor derivate din focă obținute în urma unor vânători de foci desfășurate în mod tradițional de comunitățile inuite și de alte comunități indigene care contribuie la subzistența acestora. UE va respecta rezultatul procedurilor aflate în curs de desfășurare cu privire la acest regulament în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) și în fața Curții de Justiție a UE.
- UE va analiza noi posibilități în vederea desfășurării unor activități economice inovatoare, cum ar fi dezvoltarea în continuare a turismului durabil, inclusiv a turismului ecologic, și a sectoarelor energiei regenerabile. Într-adevăr, turismul arctic, în special cel practicat cu nave de croazieră, este în creștere. Comisia sprijină și participă la analizele și dezbaterile care au loc în cadrul OMI, al Consiliului Arctic și al altor foruri cu privire la creșterea gradului de siguranță a navelor de croazieră în Arctica, în special în zonele cu o capacitate de căutare și salvare limitată. Programele regionale, precum și programele transfrontaliere și transnaționale ale UE pentru regiunile arctice ale UE susțin mai multe proiecte care elaborează noi abordări ale turismului în Arctica¹³, ca, de exemplu, proiectul „Ghid turistic pentru periferia nordică”¹⁴, în cadrul căruia se dezvoltă servicii inovatoare de informare pentru turiști.

3. ANGAJAMENT

UE intenționează să își precizeze politica privind dezvoltarea regiunii arctice în strânsă cooperare cu statele membre, cu cele cinci state din regiunea arctică care nu fac parte din UE și cu respectivele comunități locale, inclusiv cu populațiile autohtone. Statele arctice joacă un rol esențial în regiune, atât individual, cât și în cadrul organizațiilor regionale. UE recunoaște că, în cazul Oceanului Arctic, se aplică un cadru juridic complex, din care fac parte Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării și alte instrumente internaționale relevante¹⁵, și consideră că această convenție reprezintă o bază importantă pentru gestionarea Oceanului Arctic. De asemenea, UE recunoaște că există deja o cooperare internațională remarcabilă între statele din regiunea arctică și în cadrul diferitelor foruri din regiune. Menținerea unei bune cooperări internaționale în regiunea arctică și sprijinirea stabilității în regiune se numără printre principalele elemente aflate în atenția Uniunii Europene.

UE consideră Consiliul Arctic ca fiind principalul for pentru cooperarea internațională în regiune. Serviciile Comisiei, Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și agențiile UE au participat ca observatori ad-hoc la reuniunile Consiliului Arctic și s-au implicat activ în grupurile de lucru ale acestuia. La 1 decembrie 2008, Comisia a depus o cerere, în numele UE, pentru a deveni observator permanent în cadrul Consiliului Arctic. Întrucât în mai 2011 s-au adoptat criteriile care trebuie îndeplinite pentru a deveni observator, Comisia a prezentat, în decembrie 2011, informații actualizate într-o scrisoare semnată de vicepreședintele Ashton și de comisarul Damanaki și adresată președintelui Consiliului Arctic, ministrul de externe al

¹³ <http://www.northernperiphery.eu/en/projects/show/&tid=82>

¹⁴ <http://www.interregnord.com/en/projects/north/1-trade-and-industry-development.aspx>

¹⁵ Instrumentele relevante sunt prezentate pe larg în raportul elaborat în cadrul conferinței „Arctic TRANSFORM”, disponibile pe site-ul <www.arctic-transform.eu> și în „Evaluarea amprentei ecologice a UE în Arctica și a eficacității politicilor UE”, disponibil pe site-ul http://arctic-footprint.eu/sites/default/files/AFPA_Final_Report.pdf.

Suediei, dl Carl Bildt. Statutul de observator, astfel cum este definit de către Consiliul Arctic, ar permite Uniunii Europene să intensifice cooperarea, să contribuie în mod pozitiv la activitatea pe care o desfășoară Consiliul și să înțeleagă mai bine preocupările partenerilor din regiunea arctică, un aspect important în elaborarea propriilor politici interne. Angajamentul UE în ceea ce privește regiunea arctică, asumat prin participarea la Consiliul Euro-arctic al Mării Barents și la Dimensiunea Nordică, ar fi astfel completat de statutul de observator. Angajamentul UE va cuprinde următoarele elemente:

- UE va încerca să își intensifice cooperarea privind chestiunile legate de regiunea arctică în cadrul dialogurilor bilaterale cu toți partenerii săi din această regiune - Canada, Islanda, Norvegia, Federația Rusă și Statele Unite;
- implicarea UE în chestiunile legate de regiunea arctică va fi amplificată de perspectiva aderării Islandei la UE (Islanda a depus cererea de aderare la UE în iunie 2009) și va contribui la soluționarea problemelor comune. Negocierile de aderare în curs oferă un cadru suplimentar pentru dezbaterile anumitor politici referitoare la regiunea arctică;
- în ceea ce privește Groenlanda, relațiile cu UE sunt definite de Decizia de asociere peste mări și de parteneriatul cuprinzător UE-Groenlanda. La 7 decembrie 2011, Comisia a prezentat o propunere legislativă de reînnoire a parteneriatului pentru perioada 2014-2020¹⁶. Ca parte a viitorului parteneriat, Comisia a propus intensificarea dialogului privind chestiunile legate de regiunea arctică, ceea ce nu numai că ar permite UE să înțeleagă mai bine societățile îndepărtate din regiunea arctică, ci și ar favoriza efectuarea unui schimb de cunoștințe valoroase privind aspecte de interes comun;
- este extrem de important ca opiniile locuitorilor din regiunea arctică să fie luate în considerare atunci când este vorba de aspecte legate de dezvoltarea economică. UE va analiza care sunt mijloacele adecvate pentru a se asigura că reprezentanții popoarelor indigene din regiunea arctică sunt informați și consultați cu privire la politicile Uniunii Europene care îi privesc și că li se pun la dispoziție platforme adecvate care să le permită să transmită instituțiilor și publicului din UE preocupările lor cu privire la anumite aspecte. În acest scop, Comisia și SEAE își vor intensifica eforturile de organizare a unor dialoguri periodice cu popoarele indigene;
- UE se va angaja în continuare, în cadrul forurilor internaționale relevante, în abordarea unor chestiuni legate de regiunea arctică precum biodiversitatea, gestionarea bazată pe ecosistem, poluanții organici persistenti, zonele marine protejate, navigația internațională, precum și standardele de securitate maritimă și de mediu. Acest angajament ar trebui să se bazeze pe dreptul internațional, convențiile și acordurile internaționale în vigoare și să fie asumat în cooperare cu organismele internaționale, cum ar fi ONU, Consiliul Arctic și Organizația Maritimă Internațională (OMI). UE va analiza, de asemenea, modul în care poate contribui la punerea eficientă în aplicare a acordurilor adoptate de Consiliul Arctic;
- Comisia va continua să coopereze cu parteneri internaționali în ceea ce privește raportarea și evaluarea stării mediului marin. De asemenea, Comisia va continua să

---

¹⁶ COM (2011) 846, 7 decembrie 2011.

promoveze utilizarea evaluărilor strategice ale impactului asupra mediului într-un context transfrontalier, în conformitate cu Convenția de la Espoo¹⁷. De exemplu, Comisia și-a continuat dialogul privind Convenția de la Espoo cu Federația Rusă, care, în iulie 2011, a lansat proceduri interne în scopul ratificării acestei convenții. În plus, s-a intensificat cooperarea în ceea ce privește monitorizarea mediului în cadrul parteneriatului UE-Rusia pentru modernizare;

- în ceea ce privește gestionarea ecosistemului, UE va continua să acționeze prin intermediul Convențiilor de la Oslo și de la Paris privind protecția mediului marin al Atlanticului de Nord-Est (OSPAR) pentru a institui în Arctica o rețea de zone marine protejate și pentru a evalua dacă măsurile existente în materie de gestionare a activităților de extracție a petrolului și a gazelor în condiții climatice extreme sunt adecvate, luând în considerare impactul potențial al acestora asupra mediului. Comisia și agențiile UE contribuie, de asemenea, la activitatea în acest domeniu prin participarea la Grupul de lucru pentru protecția mediului arctic din cadrul Consiliului Arctic. În același timp, UE continuă să sugereze, în cadrul organismelor competente ale ONU, că, în zonele care nu fac obiectul jurisdicțiilor naționale, biodiversitatea ar trebui protejată, eventual în temeiul Convenției ONU asupra dreptului mării;
- de asemenea, UE își va spori activitatea de informare în cadrul organizațiilor neguvernamentale din regiunea arctică. Comisia a intensificat, de asemenea, dialogul cu părțile interesate în ceea ce privește politica de mediu. În iulie 2011 a fost lansat un proiect care are drept obiectiv stabilirea unui dialog la nivelul ONG-urilor cu privire la aspecte de mediu specifice regiunii arctice. În ianuarie 2012 a avut loc prima reuniune a unui forum al ONG-urilor, participanții la acest forum urmând să se întrunească de două ori pe an.

Partea 2 Sinteza contribuției UE la regiunea arctică începând din 2008

Ca răspuns la concluziile Consiliului din decembrie 2009, această a doua parte a comunicării comune evidențiază gama tot mai largă de activități desfășurate de UE în regiune și analizează aspectele prezentate în Comunicarea Comisiei privind „UE și regiunea arctică”, publicată în noiembrie 2008. UE are o contribuție importantă și din ce în ce mai substanțială în ceea ce privește abordarea provocării pe care o constituie protecția eficientă a mediului, dezvoltând, în același timp, în mod durabil, potențialul economic al regiunii arctice. Acest angajament este pus în evidență printr-o gamă largă de activități întreprinse în regiunea arctică legate de aspecte precum schimbările climatice, degradarea mediului, gestionarea și exploatarea durabilă a energiei, materiile prime și resursele de pescuit, precum și prin noi activități economice cum ar fi turismul și noi rute de transport maritim. Se pune accentul pe importanța dialogului cu statele din regiunea arctică și cu populațiile autohtone respective.

---

¹⁷ Convenția de la Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontier este o convenție a Comisiei Economice pentru Europa din cadrul Organizației Națiunilor Unite (UNECE), care a fost semnată în 1991 la Espoo, în Finlanda, și care a intrat în vigoare în 1997.

1. PROTEJAREA ȘI CONSERVAREA ARCTICII ÎN ACORD CU POPULAȚIA SA

Schimbările climatice și mediul

Se înregistrează progrese pentru a se asigura, la nivel mondial, reducerea necesară a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) de către toți marii emițători. UE este pe cale să își îndeplinească angajamentele asumate la Kyoto în materie de combatere a schimbărilor climatice, legislația sa prevăzând angajamentul de reducere cu 20 % a gazelor cu efect de seră. Comisia a publicat o „Foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050”¹⁸. Acțiunea UE în domeniul tehnologiilor generice esențiale, în special contribuția înaltelor tehnologii la producția de energie nepoluantă, este un alt element relevant. Împreună, aceste eforturi vor avea un impact major în reducerea efectelor pe care le are poluarea asupra schimbărilor climatice în regiunea arctică. De asemenea, UE a contribuit, în decembrie 2011, la elaborarea Platformei de la Durban pentru o acțiune consolidată¹⁹, care lansa apelul ca, până în 2015, să se convină asupra unui nou instrument juridic cuprinzător. De asemenea, UE a continuat să joace un rol important în ceea ce privește eforturile internaționale de reducere a poluării cauzate de poluanții organici persistenți, atât prin intermediul Convenției de la Stockholm, cât și al Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi a Comisiei Economice pentru Europa din cadrul Organizației Națiunilor Unite.

În ianuarie 2011 a fost publicat raportul intitulat „Evaluarea amprente ecologice a UE în Arctica și a eficacității politicilor UE”²⁰. Acesta oferă o imagine de ansamblu a impactului pe care îl va avea UE în nouă domenii de activitate, printre care se numără biodiversitatea, transporturile, energia, pescuitul și schimbările climatice. Alte proiecte de cercetare care beneficiază de finanțare din fondurile UE (de exemplu, CLEAR și ArcRisk) acoperă lacune esențiale în materie de cunoștințe privind impactul poluării transfrontaliere asupra sănătății populațiilor din regiunea arctică. De asemenea, UE a promovat utilizarea evaluărilor de impact conform Convenției de la Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier și conform protocolului la această convenție referitor la evaluarea strategică de mediu. Comisia și-a continuat dialogul privind Convenția de la Espoo cu Federația Rusă, care, în iulie 2011, a lansat proceduri interne în scopul ratificării acestei convenții. În plus, s-a intensificat cooperarea privind monitorizarea mediului, care reprezintă o prioritate în cadrul Parteneriatului UE-Rusia pentru modernizare. Agenția Europeană de Mediu (AEM) a convenit cu partenerii săi ruși asupra unei serii de inițiative privind monitorizarea în comun a mediului, în special în Arctica, printre care se numără crearea unui sistem de colectare și schimb de date referitoare la poluarea apei și a aerului, transportul pe distanțe lungi a poluanților, precum și îmbunătățirea gestionării deșeurilor și a produselor chimice periculoase.

În 2008, statele membre vizate au semnat un acord privind prevenirea situațiilor de urgență și măsurile de răspuns în regiunea Mării Barents, care a fost negociat în cadrul Consiliului Euro-arctic al Mării Barents și ratificat de părți.

---

¹⁸ COM (2011) 112, 8 martie 2011.

¹⁹ Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (a 17-a Conferință a părților din Durban).

²⁰ <http://arctic-footprint.eu>

Sprijin pentru popoarele indigene și populațiile locale

UE s-a implicat activ în activitatea de adoptare a Declarației Organizației Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene. UE are drept obiectiv integrarea drepturilor omului și a chestiunilor referitoare la popoarele indigene în toate aspectele politicilor sale interne și externe, inclusiv în cadrul dialogurilor sale politice cu țări terțe, precum și în cadrul organizațiilor regionale și multilaterale. UE furnizează, de asemenea, sprijin financiar organizațiilor societății civile a căror activitate vizează chestiuni referitoare la popoarele indigene, în special prin intermediul Instrumentului european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO).

Comisia poartă un dialog periodic cu aceste comunități indigene din Arctica. La 9 martie 2010, Comisia a găzduit un atelier intitulat „Dialogul arctic”²¹. Inițiativa a fost bine primită de participanți, care au subliniat importanța implicării reprezentanților popoarelor indigene în procesul de luare a deciziilor. În ianuarie 2011, Comisia s-a întâlnit din nou cu reprezentanți ai popoarelor indigene din Arctica la Tromsø, în Norvegia. În iunie 2011, AEM a invitat, de asemenea, grupuri care reprezentau popoarele indigene din Arctica să participe la un atelier pentru a dezbate chestiunea utilizării cunoștințelor generale, locale și tradiționale în ceea ce privește monitorizarea mediului arctic, precum și evaluarea tendințelor și a modificărilor care afectează populația arctică.

Prin intermediul unor inițiative diverse, UE acordă finanțări substanțiale pentru grupurile indigene și populațiile locale. Finanțarea programelor în perioada de cofinanțare 2007-2013 se ridică la 1,14 miliarde EUR sau la 1,98 miliarde EUR, dacă se ia în considerare și cofinanțarea din partea statelor membre:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) din perioada 2007-2013 a alocat 4,3 milioane EUR subprogramului transfrontalier Sápmi pentru a sprijini populația sami în dezvoltarea durabilă a culturii sale și a modului său de viață²². În plus, Interreg IVA North²³, programul din care face parte Sápmi și care beneficiază din partea UE de finanțare în valoare de 34 de milioane EUR (dintr-un total de 57 de milioane EUR), are drept obiectiv consolidarea atractivității și a competitivității regiunilor celor mai nordice din Finlanda, Suedia și Norvegia;
- obiective similare sunt vizate de Programul Botnia-Atlantica²⁴, de care beneficiază regiunile nordice din Finlanda, Suedia și Norvegia (care beneficiază din partea UE de o finanțare în valoare de 34,4 milioane EUR dintr-un total de 60,9 milioane EUR) și de Programul Interreg IVA Suedia-Norvegia²⁵ (care beneficiază din partea UE de o finanțare în valoare de 37 de milioane EUR dintr-un total de 68 de milioane EUR);
- Programul pentru periferia nordică²⁶, la care participă Irlanda, Finlanda, Suedia și Regatul Unit, precum și Insulele Feroe, Groenlanda, Islanda și Norvegia (existând posibilitatea ca acestora să li se alăture Federația Rusă și Canada), dispune de un

---

²¹ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/content/1831>

²² Valoarea totală a finanțării este de 6,7 milioane. <http://www.interregnord.com/en/projects/sapmi/4-sapmi-borderless-development.aspx>

²³ <http://www.interregnord.com/en/projects.aspx>

²⁴ <http://www.botnia-atlantica.eu>

²⁵ <http://www.interreg-sverige-norge.com/>

²⁶ <http://www.northernperiphery.eu/en/projects/main/>

buget în valoare de 59 de milioane EUR, din care 35 de milioane EUR reprezintă finanțarea acordată de UE. Programul are drept obiectiv să ajute comunitățile îndepărtate din nordul Europei să își dezvolte potențialul economic, social și de mediu;

- Programul pentru regiunea Mării Baltice²⁷ (care beneficiază din partea UE de 217 milioane EUR dintr-un total de 278 de milioane EUR) finanțează „coridorul verde logistic” al regiunii botnice pentru conectarea nordului Scandinaviei și a Mării Barents cu piețele finale din regiunea Mării Baltice și din Europa Centrală;
- în perioada 2007-2013, FEDER investește 243 de milioane EUR în Programul pentru nordul Suediei și 177 de milioane EUR în Programul pentru partea de centru și de nord a Suediei pentru a consolida competitivitatea regiunilor²⁸. Aspectele legate de populația sami sunt integrate în diferitele domenii prioritare;
- Programul FEDER pentru nordul Finlandei²⁹ dispune de un buget total de 1,1 miliarde EUR, din care 311,3 milioane EUR provin din bugetul UE. Printre prioritățile programului se numără măsuri concepute special pentru populația sami, menite să susțină antreprenoriatul și întreprinderile care au la bază cultura sami;
- Programul Kolartic³⁰ este unul dintre cele 13 programe de cooperare transfrontalieră care sunt cofinanțate în prezent de Instrumentul european de vecinătate și parteneriat (IEVP) și de FEDER. Bugetul alocat programului în perioada 2007-2013 se ridică la 70,48 milioane EUR, din care 28,24 milioane EUR reprezintă finanțarea acordată de UE. La program participă regiunile nordice din Finlanda, Suedia, Norvegia și Federația Rusă;
- în partea subarctică a regiunii Mării Barents, există un alt program de cooperare transfrontalieră – programul Karelia³¹ – care dispune de un buget total de 46,5 milioane EUR, din care 23,2 milioane provin din bugetul UE, iar restul din contribuția statelor membre și a Federației Ruse.

Parteneriatul în domeniul sănătății publice și al bunăstării sociale din cadrul Dimensiunii Nordice (Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being - NDPHS) a elaborat un plan de lucru pentru îmbunătățirea sănătății mintale, prevenirea toxicomaniei și promovarea dezvoltării copilului și a sănătății în rândul popoarelor indigene. Planul de lucru urmează să fie pus în aplicare până în 2013.

În ceea ce privește focile, a avut loc o amplă consultare publică³², inclusiv cu popoarele indigene, înainte de adoptarea Regulamentului (UE) nr. 1007/2009 privind comerțul cu produse derivate din focă. Legislația a fost contestată de membrii comunității inuite. În septembrie 2011, Curtea de Justiție a UE a respins o acțiune de recurs pe motive de inadmisibilitate³³; o a doua cauză este pendinte. De asemenea, la solicitarea Canadei și a

---

²⁷ http://eu.baltic.net/Project_Database.5308.html?&&contentid=70&contentaction=single

²⁸ <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/euprogram/programomraden/ovrenorrand> și <http://www.tillvaxtverket.se/huvudmeny/euprogram/programomraden/mellerstanorrand>

²⁹ http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/finland/fi1a_en.htm?4

³⁰ <http://www.kolarcticenpi.info/ourprojects>

³¹ <http://www.kareliaenpi.eu/en>

³² http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/animal_welfare/seals/seal_hunting.htm

³³ Ordonanța Tribunalului, 6 septembrie 2011, cauza T-18/10.

Norvegiei, s-a constituit o comisie a Organizației Mondiale a Comerțului pentru a examina această interdicție.

Cercetare, monitorizare și evaluări

În mod colectiv, UE și statele sale membre au adus o contribuție majoră la cercetarea privind regiunea arctică în ultimii 10 ani. Aproximativ 200 de milioane EUR din fonduri ale UE au fost alocate cercetării privind regiunea arctică. UE promovează cercetarea în domenii precum dezvoltarea durabilă și schimbările de mediu la nivel mondial pentru a îmbunătăți înțelegerea proceselor naturale care afectează Arctica, punând accentul pe schimbările climatice și pe impactul tot mai mare al acestora asupra populațiilor locale și a activității economice.

Douăsprezece proiecte lansate începând cu 2008 în cadrul celui de al șaptelea program-cadru al UE pentru cercetare (PC7) contribuie la eliminarea lacunelor în aceste domenii și la consolidarea monitorizării pe termen lung și a disponibilității datelor referitoare la procesele naturale și la cele provocate de om în Arctica. Alte opt proiecte sprijină crearea de noi rețelele și infrastructuri de cercetare la nivel înalt în Europa, consolidându-le, în același timp, pe cele deja existente. Programele de cercetare ale UE mențin relații strânse cu toate statele arctice. Insulele Feroe, Norvegia și Islanda sunt țările asociate în mod oficial la PC7 și, prin urmare, se bucură de drepturi echivalente cu cele ale statelor membre ale UE în temeiul acestui instrument. În plus, UE are acorduri de cooperare în domeniul științei și tehnologiei cu Canada, Federația Rusă și SUA, ceea ce presupune derularea unor programe de cercetare în următoarele domenii: mediu, sănătate, pescuit, transport, energie și spațiu. Partenerii în materie de cercetare din aceste țări participă în mod regulat la acțiuni aferente PC7.

UE și proiectele susținute prin PC7 contribuie activ la eforturile internaționale de promovare a proiectelor de cercetare polară și de aliniere a programelor de cercetare internaționale. Un exemplu în acest sens îl constituie Anul Polar Internațional 2007-2009.

În ceea ce privește consolidarea capacităților de monitorizare și supraveghere, UE sprijină Inițiativa privind sistemul comun de informații referitoare la mediu (Shared Environmental Information System - SEIS), care are drept obiectiv modernizarea actualelor sisteme de raportare și crearea unei rețele care să ofere acces online la date. Calitatea și promptitudinea informațiilor de mediu referitoare la Arctica ar trebui, prin urmare, să se îmbunătățească și să ducă, în cele din urmă, la un proces de luare a deciziilor bazat în mai mare măsură pe cunoaștere. În plus, UE sprijină alte programe și inițiative cu relevanță pentru regiunea arctică, cum ar fi Programul european de monitorizare a Pământului (Global Monitoring for Environment and Security - GMES), Grupul pentru observarea Pământului (Group on Earth Observations - GEO) și Sistemul de sisteme globale de observare a Pământului (Global Earth Observation System of Systems - GEOSS). Spațiul Economic European (SEE) a participat, de asemenea, în mod activ la instituirea Rețelei de observare pe termen lung a Arcticii (SAON).

2. PROMOVAREA UTILIZĂRII DURABILE A RESURSELOR NATURALE

Hidrocarburi și materii prime

Având în vedere că accesul la materii prime rămâne un element important al eforturilor UE de a trece la o economie care să integreze înalta tehnologie și să genereze o valoare adăugată ridicată, Comisia a adoptat o comunicare privind produsele de bază și materiile prime, care a întărit abordarea bazată pe cei trei piloni pentru asigurarea aprovizionării durabile cu materii

prime: aprovizionarea de pe piețele mondiale (pilonul extern), aprovizionarea durabilă din surse aflate în UE, precum și reciclarea și utilizarea eficientă a resurselor.

De asemenea, Comisia a adoptat recent o comunicare intitulată „Politica energetică a UE: angajarea în relații cu parteneri din afara frontierelor noastre”³⁴, care stabilește o strategie cuprinzătoare pentru relațiile externe ale UE în domeniul energiei prin îmbunătățirea transparenței cu privire la acordurile din domeniul energiei, la consolidarea coordonării între statele membre și la dezvoltarea de parteneriate în domeniul energiei cu țări-cheie.

Transporturi

Un obiectiv major al UE în materie de politică rămâne conformitatea deplină cu dreptul internațional și cu principiile internaționale, astfel cum sunt definite în Convenția ONU asupra dreptului mării (UNCLOS), inclusiv principiul libertății de navigație și dreptul de trecere inofensivă³⁵. În aprilie 2010, a fost realizat un studiu privind „Aspecte juridice ale transportului maritim arctic”³⁶.

Se depun eforturi pentru stabilirea de conexiuni transeuropene multimodale, prin dezvoltarea de rețele transeuropene, care acoperă și nordul îndepărtat al Europei. Acestea generează beneficii directe pentru Arctica. În plus, Memorandumul de înțelegere privind parteneriatul pentru transporturi și logistică din cadrul Dimensiunii Nordice intră acum în faza sa operațională, odată cu identificarea (pentru o viitoare aprobare de către parteneri) a unei rețele de infrastructură și a priorităților potențiale din cadrul proiectelor legate de transport.

3. COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Politica evolutivă a UE privind Arctica are drept obiectiv stabilirea unei abordări coerente și cuprinzătoare în domeniile în care regiunea arctică are un impact asupra UE și invers. Această politică se bazează pe dreptul internațional existent (în special Convenția ONU asupra dreptului mării) și cooperarea cu organismele internaționale, cum ar fi Consiliul Arctic și OMI, precum și cu state, teritorii autonome, popoare indigene, populații locale și alte părți interesate din Arctica.

Din 2008, UE și-a intensificat în mod substanțial participarea la cooperarea arctică, în special prin angajamentele asumate în cadrul Consiliului Arctic și față de membrii acestuia. Consiliul Arctic rămâne cel mai important for de cooperare internațională din regiune, iar acordul semnat recent de acesta în materie de cooperare în domeniul căutării și salvării aeronautice și maritime în Arctica este un indicator important al dezvoltării sale.

Alte foruri de cooperare regională sunt Consiliul Euro-arctic al Mării Barents, la care Comisia participă în calitate de membru, și Dimensiunea Nordică (DN), care este o politică comună a UE, a Islandei, a Norvegiei și a Federației Ruse. Reuniunea ministerială a Dimensiunii Nordice din 2010 a însărcinat Grupul de coordonare al Dimensiunii Nordice „să analizeze modalități de dezvoltare a ferestrei arctice a Dimensiunii Nordice, fără duplicarea activității desfășurate în cadrul mandatelor Consiliului Arctic sau ale Consiliului Euro-arctic al Mării Barents”. Miniștrii au menționat că ar trebui să se acorde atenție modului în care popoarele

---

³⁴ COM (2011) 539, 7 septembrie 2011.

³⁵ În concluziile Consiliului este prevăzut și dreptul de tranzit.

³⁶ <https://webgate.ec.europa.eu/maritimeforum/content/2396>

indigene ar putea participa la dezbateri. Grupul de coordonare a invitat reprezentanți ai popoarelor indigene să participe la reuniuni și a solicitat ca parteneriatele și inițiativele Dimensiunii Nordice să aibă în vedere noi acțiuni privind Arctica.

Cooperarea cu statele din regiunea arctică se desfășoară și la nivel bilateral. Cooperarea în regiunea arctică este inclusă cu regularitate pe ordinea de zi a reuniunilor bilaterale cu statele din această regiune, inclusiv Canada, Federația Rusă și SUA, care sunt parteneri strategici ai UE. Vizitele efectuate de Înalțul Reprezentant/dna vicepreședinte Ashton și de comisarul Damanaki în zonele arctice din Finlanda, Suedia, Norvegia, inclusiv Svalbard și Groenlanda au subliniat importanța regiunii și le-au oferit ocazia de a evalua schimbările la fața locului, precum și posibilitatea de a discuta despre provocări cu populațiile locale, cu reprezentanții comunităților sami și inuită, precum și cu experți în chestiuni legate de regiunea arctică.

În plus, delegațiile UE în statele din regiunea arctică au un rol semnificativ, comunicând guvernelor și publicului politica relevantă a UE și informând UE cu privire la activitățile naționale desfășurate în Arctica care sunt importante pentru statele din această regiune.

În ceea ce privește Groenlanda, actualul parteneriat permite stabilirea unui dialog în materie de politică în domenii de interes reciproc, depășindu-se sfera ajutorului financiar specific, cum ar fi cercetarea, materiile prime și energia. În perioada 2007-2013, Groenlanda va primi din partea UE un sprijin financiar anual în valoare de 25 de milioane EUR, la prețurile din 2006. Sectorul vizat pentru cooperarea financiară în perioada 2007-2013 este educația; atât Groenlanda, cât și Danemarca și-au exprimat interesul pentru menținerea acestei priorități în viitoarea perioadă financiară (2014-2020). Parteneriatul UE-Groenlanda este complementar Acordului de parteneriat UE-Groenlanda în domeniul pescuitului (Fisheries Partnership Agreement - FPA) și definește contribuția financiară a UE pentru dezvoltare în alte domenii decât pescuitul. Dat fiind că, la sfârșitul anului 2012, actualul protocol privind FPA va expira, în februarie 2012 a fost parafat cu succes un nou protocol cu o durată de trei ani. În temeiul noului protocol, contribuția financiară anuală a UE, inclusiv sprijinul sectorial acordat Groenlandei, se va ridica la maximum 17,8 milioane EUR. În 2010, AEM și Groenlanda au semnat un acord de cooperare pentru a sprijini dezvoltarea durabilă, precum și pentru a proteja și a îmbunătăți mediul prin furnizarea de informații orientate, relevante și fiabile factorilor de decizie din Groenlanda și Europa. În ianuarie 2012, SEE și Ministerul Sănătății din Groenlanda au semnat un acord de cooperare care vizează aspecte de mediu și de sănătate.